

Några kommentarer gällande UU:s svar till JK angående ärende 3249-16-21

Fredagen den 14 oktober mottog jag i ett mejl det svar som organisationen *Academic Rights Watch* (ARW) skickade in till justitiekanslern gällande Uppsala universitets svar angående deras anmälan av det ärende som berör undertecknad. Någon dag senare fick jag även från ARW en Pdf innehållande universitetets skrivelse med bilagor.

De båda företrädarna för ARW har på ett ypperligt sätt kommenterat de uppenbara överdrifterna och orimligheterna i de mycket grova och grundlösa beskyllningar som riktas mot mig av de båda chefer vars agerande jag har kritiserat. Några av de många felaktiga och missvisande uppgifter som lämnas i den här skrivelsen vill jag dock själv kommentera:

1. Beskrivningen av mitt förhållande till mina doktorander (avsnitt B.1)

Det här avsnittet kännetecknas av en blandning av rena lögner och av en pervers snedvridning av – och därmed en direkt lögnaktig beskrivning av – fakta.

Man kan lätt få intrycket att jag har haft en problematisk relation till alla mina doktorander. Det stämmer inte alls och det har bl.a. prefekten själv vid flera tillfällen konstaterat.

Två av mina doktorander, en som disputerade 2009 och en som disputerade 2014, gifte sig med göteborgare och flyttade därför till den staden. En tredje, som disputerade 2013, flyttade en tid efter examen tillbaka till sin hemstad Visby för att bo tillsammans med sin flickvän som är verksam där. Med ingen av dessa doktorander har jag haft några problem att tala om: det skulle förvåna mig mycket om de skulle ha påstått något sådant – och ingenting sådant framkom egentligen på den tiden då det begav sig: varken prefekten eller studierektorn för forskarutbildningen hade några samtal med mig om dessa doktorander, vilket skrivelsen annars kan ge intryck av.

Med en doktorand, som disputerade 2010, hade jag en dispyt i slutfasen av arbetet. Jag tillrättavisade henne (i ett efterföljande mejl) när hon hade snäst av mig inför andra doktorander därför att jag gav henne en lista på saker som borde åtgärdas innan avhandlingen gick till tryckeriet och uttryckte då även missnöje med att hon hade skickat avhandlingen till opponenter utan att först ha rådgjort med mig. Den biträdande handledaren grep in och konstaterade att de små rättelser som jag hade föreslagit inte alls var av det slaget att doktorandens reaktion var motiverad. Disputationen gick bra, men efteråt visade det sig att hon fortfarande var arg på mig – hon hade många kurser kvar (jag hade övertagit denna doktorand från Lund, eftersom hon inte kom överens med därvarande professorskollega, och när jag först träffade henne var hon höggravid: vi hade därför prioriterat avhandlingen framför kurserna när hon var tillbaka från mammaledigheten) och dem ville hon inte tentera för mig. Problemet var att hon inte heller ville ha något att göra med vår lektor (som hade varit hennes första handledare under sin tid som forskarassistent i Lund) och därför blev det så att en av våra företrädare skulle vara censor när jag tenderade henne. Vi hade *en* (1) sådan tentamen – efter detta enda tillfälle sade doktoranden själv att censorns närvaro inte behövdes och de övriga kurserna tenderade hon sedan för mig ensam. Vi hade inte några problem alls under den tiden – i själva verket uttryckte hon uppskattning bl.a. för att jag tog hänsyn till hennes situation som småbarnsmamma (efter disputationen fick hon sitt andra barn).

Men med en doktorand hade jag förvisso en allvarlig konflikt. Det hade så småningom visat sig att hon hade stora problem i avhandlingsskrivandet – så stora att hon egentligen inte skulle ha antagits till forskarutbildningen. I början av vår ganska långa tid tillsammans kom vi mycket bra överens och när jag märkte att det gick trögt försökte jag hjälpa henne (t.ex. ordnade jag fram flera stipendier för att hon skulle få mer tid på sig). Men med tiden började hon ta ut sin

frustration på mig och uppträdde på ett aggressivt och provocerande sätt – ett problem som jag försökte få studierektorns hjälp med innan doktoranden själv ville byta handledare. Det stödet fick jag dock aldrig.

Ingen av de tänkbara handledarna inom latinet i Uppsala ville ta över som huvudhandledare och därför skulle professorn i ssk bysantinsk grekiska bli biträdande handledare till 80% (medan jag kvarstod som huvudhandledare till 20%): resultatet av deras samarbete blev en betydligt läsligare text – men inte en vetenskapligt hållbar sådan. Mina invändningar mot den avhandlingen handlar om att den frågeställning som diskuterades inte kunde besvaras på det valda sättet och att där fanns allvarliga brister i sättet att hantera sådan evidens som inte stämde med den tes som drevs (samt ett betydande antal slarvfel).

När kollegan i ssk bysantinsk grekiska hade tröttnat utsågs på mitt förslag en docent från Stockholm till ny huvudhandledare. Denna såg samma problem som jag – men hade uppenbarligen en annan uppfattning om den lägsta acceptabla nivån för doktorsavhandlingar. Inte heller denna handledare tyckte egentligen att avhandlingen skulle läggas fram hösten 2013, men doktoranden drev på och handledaren gav med sig. I slutet av våren 2013 hade både jag och handledaren överlämnat en mängd kommentarer och rättelser till doktoranden – men dem struntade hon i, utan avhandlingen skickades till tryckeriet i befintligt skick redan i början av sommaren trots att disputationen skulle äga rum först i oktober. Avhandlingen blev godkänd – de enda argument som har framförts för detta är att ”så dåliga saker har godkänts förr” och ”i Sverige godkänner vi svagare avhandlingar än i t.ex. Norge”. Efter disputationen hade vi en diskussion om vem som skulle tentera doktorandens återstående kurser som handlade om att vi inte ville överlåta detta till en utomstående docent.

När jag kallades till ett möte på personalavdelningen på senvintern 2013 måste jag först kontakta facket. Mötet sköts sedan även upp därför att en föreslagen tid för möte sammanföll med en disputation som jag skulle leda.

Kort sagt: den beskrivning som här ges är medvetet lögnaktig och ett uppenbart försök att svartmåla mig. Flera påståenden som framförs är totalt grundlösa – t.ex. att ”samtliga aktiva doktorander skulle ha anhållit om att få arbeta på distans och att flera som hade riktat kritik mot mig skulle ha uttryckt oro för att detta skulle kunna påverka framtida tjänstetillsättningar”. Det var, som sagt, av andra skäl som folk flyttade från Uppsala.

2. ”Oinformerad” kritik av ämnet grekiska och dess medarbetare (avsnitt B.2)

Som tidigare lektor i klassisk filologi är jag, till skillnad från prefekten och dekanen, naturligtvis inte ”oinformerad” om latinets systerämne grekiska!

Jag har heller inte uttalat mig nedlåtande om några anställda inom ämnet – jag har däremot uttryckt mitt starka ogillande av hur man har hanterat tjänster i grekiska och påpekat att detta har fått negativa konsekvenser för det tidigare mycket goda samarbetet latinet och grekiskan emellan. Jag har också beskrivit det faktum att vi på det här sättet har fått rena bysantinologer på båda tjänsterna som ett problem för samarbetet med oss – och att jag ser ett samband mellan den aktuella personaluppsättningen och det faktum att kursplanerna har ändrats på ett sätt som inte är bra för det samarbetet.

Ett avgörande problem i sammanhanget är förstås prefektens oförmåga att hantera våra olika synpunkter på ett objektiva och sakligt sätt. En vettig och saklig diskussion som handlar om förutsättningarna för samarbetet ämnena emellan har därmed omöjliggjorts.

3. Tjänstetillsättningar (avsnitt B.3)

Det är onekligen så att jag har riktat skarp kritik mot prefektens sätt att hantera tjänstetillsättningar, inte minst i det för latinets betydelsefulla systerämnet grekiska. – Även här har vi dock flera fel och lögnar i den beskrivning som ges.

Eftersom jag har beskrivit detta i dokumentet *Bakgrund* som härmed översänds (och som jag skickade till nuvarande dekanen hösten 2015 i syfte att ge min syn på sådant som har hänt), skall jag inte beskriva detta ingående här.

Att man av ekonomiska skäl valde att bara lysa ut en professur i grekiska har jag aldrig kritiserat, men i likhet med många andra har jag ifrågasatt beslutet att göra det i ssk bysantinsk grekiska. – När kollegan i Antikens kultur- och samhällsliv strax före jul 2015 skrev att jag borde samarbeta med grecisterna för att utöka antalet tjänster i grekiska (avsnitt 9, C.2 st. 4) blev jag därför mycket förvånad: skulle vi kunna få professuren i antik grekiska utlyst trots allt? Det vore förstås bra – men i så fall vill jag passa på att påpeka att vi också behöver en professur i efterantikt latin.

Beträffande professuren var det så att prefekten efter påstötning från prof. em. i bysantinologi körde över sökgruppens beslut beträffande sakkunniga – det var alltså sökgruppens kriteriebaserade förslag som kördes över under uppseendeväckande former! Sedan körde man över sökgruppen en gång till – då dåvarande dekanen uppmanade de sakkunniga att strunta i en väsentlig formulering i utlysningstexten.

Inte heller beträffande lektoratet var jag ensam om att vara kritisk – vi var flera som författade den omnämnda redogörelsen för händelseförloppet och den skrevs i huvudsak av en annan person och inte av mig. Dessutom reagerade rekryteringsgruppen mot försöket att omplacera forskaren på lektoratet – ärendet behandlades flera gånger.

4. Val av ledning och kritik av valberedningar (avsnitt B.4)

Även detta har behandlats i *Bakgrund*.

I samband med valet av ny ledning för institutionen 2012 blev jag kontaktad av två personer som bad mig ställa upp som motkandidat i prefektvalet. De hade liksom jag kritiska synpunkter på prefektens agerande under de då närmare fyra år som hon hade suttit på posten. Motvilligt gick jag med på detta, eftersom även jag vid det laget hade börjat upptäcka att saker och ting inte gick rätt till. Detta meddelades dåvarande valberedning – som dock aldrig kontaktade mig och som på det möte i institutionsstyrelsen där ärendet behandlades påstod att annan kandidat inte hade funnits. Det var ett otrevligt möte och personer som i andra sammanhang uttalat kritik mot prefektens ledarstil underlät att öppet rösta emot hennes omval i den öppna omröstningen.

När ny ledningsgrupp skulle utses hösten 2015 upprepade sig dessvärre samma problem: den föregående processen var ogenomskinlig och alla fick inte veta vilka kandidater som diskuterades – vilket naturligtvis innebär att inte alla får samma inflytande i det sammanhanget! En sådan valprocedur är förstås inte acceptabel – i varje fall inte om vi skall kalla det hela för ”kollegialt styre”! – Därför föreslog jag att vi skulle ha hemlig omröstning med valsedlar – så att alla skulle få möjlighet att uttala sig om samtliga aktuella kandidater

Eftersom inte bara undertecknad utan även andra har riktat kritik mot det rådande styret på vår institution – vilket SULFs representanter påpekade för dekanen vid ett möte som jag hade med henne i augusti i år – går min beskrivning av stämningen på institutionen att belägga.

5. ”Konflikthanteringsinsats” (avsnitt C)

Hur jag ser på detta sätt att försöka hantera situationen hos oss har jag beskrivit i *Bakgrund*.

Mot bakgrund av att dåvarande dekanen torde ha varit medveten om den kritik mot det rådande styret och stämningen på vår institution som vid det laget hade framförts även av andra är det mycket förvånande att man valde att göra så här – i stället för att, som jag hade föreslagit, undersöka miljön på institutionen i sin helhet. En sådan undersökning behövdes förvisso redan då och behövs även nu (vilket internrevisionen mig veterligt har fått signaler om).

Jag blev för övrigt mycket häpen över personalavdelningens agerande i det sammanhanget: jag trodde nämligen att man där skulle göra en seriös undersökning av en sådan situation och tala med alla parter innan man tog ställning. Men så var alltså inte fallet, vilket är djupt problematiskt: vem skall annars kontrollera prefekter och dekaner som gör fel?

6. Bakgrund till SB2016 och därefter (avsnitt D)

Jag kommenterar detta att jag anmälde synpunkter på antagningen av en doktorand i grekiska i dokumentet *Om höstens händelser*. En liknande diskussion hade jag själv utsatts för av en annan kollega i samband med antagningen av en doktorand föregående höst. Beskrivningen i skrivelsen är därför missvisande.

Diskussionen om doktorandantagningen blottlade den stora skillnaden i hur jag och kollegan i ssk bysantinsk grekiska ser på våra ämnen och på samverkan mellan dem – jag tycker att det är viktigt att doktorander i latin har en god bakgrund i grekiska, medan hon inte tycker att latinkunskaper är så viktiga för doktorander i grekiska. Det var när detta blev helt tydligt som jag äntligen vågade påpeka att de ändringar i kursplanerna i antik grekiska som gjorts under hennes tid inte passar så bra för det samarbete som inletts inom klassikerprogrammet före hennes tid som professor. – Det där var förstås inte det generalangrepp på kollegan som person som man har försökt framställa det som – sådana skillnader i synsätt och förutsättningarna för pedagogiskt samarbete måste man nämligen kunna diskutera vid ett universitet!

Det framgår f.ö. av skrivelsen att det är just för ett samarbete med oss som de nuvarande kursplanerna inte passar så bra. Eftersom jag har förstått att grecisterna egentligen inte längre är så intresserade av att klassikerprogrammet skall fortsätta och eftersom kollegan i ssk bysantinsk grekiska vill testa ett nytt grepp i grundutbildningen som går ut på att inte fästa det avseende vid den klassiska kanon som man traditionellt har gjort, borde vi egentligen kunna enas om att vi inte längre passar så bra ihop och s.a.s. skiljas under någorlunda vettiga former.

Beträffande klassikerprogrammet är det nämligen så att det egentligen aldrig har fungerat något vidare. Många studenter hoppar av och läser ämnena som enskilda kurser i stället. Enligt min kollega den befördrade professorn i latin är det i nuläget egentligen bara Antikens kultur- och samhällsliv som håller fast vid det. Själv skulle jag också ha hållit fast vid det – om samordningen med grekiska hade fungerat.

Den känsliga punkten i min kritik i det fallet är inte kursplanediskussionen i sig – utan kopplingen mellan hanteringen av lektoratet och förändringen i kursplanerna.

Jag vände mig till den nuvarande dekanen hösten 2015 efter det att prefekten i hotfull ton meddelade att hon hade anmält mig till dekanen, personalavdelningen och den juridiska avdelningen. Jag trodde naivt nog att hon skulle vara intresserad av mina synpunkter och inse att situationen på vår institution är sådan att man måste göra något åt den. Till min stora förvåning visade det sig så småningom att hon valde att i stället försöka göra något åt min frispråkighet, vilket gjordes i den uppseendeväckande skrivelsen SB2016.

En bit fram på våren fick vi veta vilka problem som en tidigare doktorand i datorlingvistik hade haft. När dekanen häpnadsväckande nog vägrade undersöka om hennes kritik mot prefekten var befogad kritiserade jag detta beslut. Jag menar nämligen att anklagelser om

vetenskaplig oredlighet, som det i det fallet handlar om, alltid måste utredas vid ett universitet – och inte försummas bara därför att en person inte längre är anställd: även om den förfördelade parten skulle råka ha avlidit skall sådant förstås utredas! Dekanens sätt att hantera det ärendet har också kritiserats hårt av bl.a. ARW och en anmälan i ärendet ligger nu på JKs bord. Tonläget i det jag då skrev till dekanen beror på hennes synnerligen märkliga hantering av det ärendet – och om hon hade gjort som jag då menade att hon borde göra (nämligen undersökt beskyllningarnas sanningshalt och vidtagit de åtgärder som ett eventuellt konstaterande av dessas sanningshalt skulle kräva) hade hon sluppit ARWs offentliga och synnerligen befogade kritik.

Den sista mejlväxlingen mellan mig och dekanen nämns inte i skrivelsen. Den utspann sig i slutet av augusti och då kommenterade jag bl.a. en del beskyllningar som dekanen framfört under samtalet i mitten av augusti – t.ex. att mitt agerande i olika sammanhang skulle ha dikterats av att jag ogillade vissa personer och att andra klassiker i Uppsala inte skulle vilja ha med mig att göra (lite i stil med påståendena i skrivelsen om mina doktorander). Det senare påståendet tog hon dock tillbaka i den efterföljande diskussionen – vilket förstås är glädjande.

7. ARWs anmälan (avsnitt A)

Det är klart att man skall rikta kritik på ett konstruktivt sätt – men problemet är att här får man uppenbarligen inte rikta kritik alls. Det hjälper inte hur sakligt och klokt man än argumenterar – svaret kommer ändå i form av osakliga personangrepp och lögnaktiga beskyllningar.

I det som jag har skrivit om detta – vilket är en hel del – finns en tydlig genomgående tråd: att frispråkighet bestraffas hårt och att det är ledningens syn på vissa saker som påbjuds som den enda tillåtna. Att så är fallet torde nu vara bevisat.

Det är därför häpnadsväckande att universitetet skickar en sådan skrivelse till en annan statlig myndighet, utan att ens ha försökt undersöka saken ordentligt genom att t.ex. tala även med mig.

Uppsala, den 23 oktober 2016

Gerd V. M. Haverling